

Nr 528

Av herr Ohlin m. fl., om årlig standardhöjning av folkpensionerna.

(Lika lydande med motion nr 439 i Första kammaren)

I samband med 1957 års beslut om reformering av folkpensioneringen uttalade riksdagen, att folkpensionerna skulle stegvis höjas så att folkpensionen år 1968 kommer att utgå med 3 600 kronor för ensamstående pensionär och 5 400 kronor för två pensionsberättigade makar, beloppen angivna i 1957 års penningvärde. I dagens penningvärde motsvarar beloppen 4 390 kronor respektive 6 590 kronor. I fråga om takten för höjningen har riksdagen inte bundit sig. Det riksdagsbeslut som i detta avseende får anses som riktningsgivande är från 1958 då riksdagen antog särskilda utskottets uttalande, att den av pensionsberedningen (år 1957) föreslagna särskilt kraftiga höjningen 1960 borde undvikas och en jämnare successiv höjning eftersträvas.

De hittills genomförda höjningarna har beslutats vartannat år. Som stöd härför har återopats den plan för folkpensionshöjningarna som framlades av 1958 års besparingsutredning. Denna plan innefattade att folkpensionen för ensamstående pensionär skulle höjas den 1 juli ettvarvt av åren 1960, 1962, 1966 och 1968 med 250 kronor. För två pensionsberättigade makar skulle höjningarna uppgå till 340, 330, 320 och 310 kronor vid respektive tillfälle. Denna plan har emellertid som framgår av det ovan sagda aldrig antagits av riksdagen. Att så är förhållandet torde klarast framgå därav att folkpensionshöjningarna 1962 fastställdes till större belopp än de i besparingsutredningens plan angivna. Också de av regeringen i år föreslagna höjningsbeloppen avviker från planen i fråga.

Från vårt håll har tidigare framförts tanken att de standardmässiga höjningarna av folkpensionen rimligen borde ske varje år i stället för vartannat. Förslaget väcktes i fjol i motion av herrar Carlsson i Huskvarna och Westberg. Varje höjning skulle då visserligen bli lägre — i princip hälften — än vad den skulle bli med tvåårsintervaller. Men å andra sidan, framhöll motionärerna, skulle folkpensionärerna inte behöva vänta två år för varje höjning utan få en standardförbättring *årligen* på samma sätt som de i produktionen verksamma.

Vi delar helt denna uppfattning, som vi finner vara uttryck för en mera rättvis och likvärdig behandling av pensionärerna i förhållande till de yrkesverksamma.

Årets höjning, varav en del enligt vårt yrkande i fjol borde ha genomförts och kommit pensionärerna till godo tidigare, är att se som den pensionärerna tillkommande delen av den allmänna standardhöjningen under den senast förflutna tvåårsperioden. Vi tillstyrker alltså den i propositionen föreslagna höjningen men föreslår att den därefter kommande höjningen alltså bör ske den 1 juli 1965 och inte dröja till den 1 juli 1966.

Kostnadsskillnaden för staten blir ringa och kan inte anföras som avgörande skäl mot en anordning med årsvis höjning. En viss fördel kan tvärtom ligga i att den kostnad som med vartannatårshöjning måste ingå i budgetplaneringen framkommer på budgeteten varje år med sitt reella belopp.

Som vi i fjol påpekade förelåg en icke oväsentlig eftersläpning, om hänsyn tas till den utlovade höjningen och periodens längd. Även efter årets standardmässiga höjning synes en viss eftersläpning kvarstå. Härtill bör hänsyn tas vid de närmast kommande årliga höjningarna.

Vi föreslår, att riksdagen uttalar sig för att den av riksdagen tidigare fastställda standardförbättringen av folkpensionerna fram till 1968 fortsättningsvis bör ske så att folkpensionärerna får en standardmässig höjning varje år. Riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t ge denna uppfattning till känna.

Under hänvisning till det anförda föreslår vi således,

att riksdagen i samband med sitt beslut om höjning av folkpensionerna den 1 juli 1964 måtte uttala att standardhöjningen av folkpensionerna fram till 1968 skall för återstoden av perioden ske så att höjning äger rum varje år samt i skrivelse till Kungl. Maj:t giva denna uppfattning till känna.

Stockholm den 25 januari 1964

Bertil Ohlin

Gunnar Helén

Sven Wedén

Gustaf Kollberg

Henning Gustafsson

Manne Ståhl

i Skellefteå

O. Malmborg

Sven Gustafson

Bertil von Friesen

i Göteborg